

Föreningslivsnytt

Nummer 2 – höst 2022

Bygdedansarna sprider
polskan över världen s. 2

Knutsbo-Lupinen visar
upp stadsnära oasen s. 2

Grotfallets skidstadion
förvandlas till SM-arena s. 3

Astma- och allergiföreningen
vill nå ut till fler familjer s. 4

Bygdedansarna lär ut dans över hela världen

Vad är det med den svenska traditionella dansen som gör att människor runtom i hela världen lockas av den? Medlemmarna i Hörkens bygdedansare har en del av förklaringen.

Bygdedans innebär i det här sammanhanget främst polskor. Dansen kom från det kulturellt högt stående Polen till hovet i Sverige på 1500-talet, men spreds så småningom ut bland folket.

Under 1800-talet dansades den av bönder till spelmansmusik. Danserna fördes vidare mellan generationer innan instruktionerna sedermera mer systematiskt hamnade på pränt i mitten av förra seklet.

Varje landskap, varje bygd, har sina egna danser. Säkerligen är det totalt ett hundratal som dansas av Hörkens bygdedansares närmare 40 medlemmar på

söndagarna i Saxdalens gamla skola – som har blivit ett aktivitetshus för lokal-föreningarna.

Vi träffar några av bygdedansarna inför den här artikeln för att bena ut varför intresset för deras dans är stort – inte minst utanför landets gränser. Föreningen har rest och lärt ut dans i en mängd olika länder. Italien, USA, Norge, Holland, Irland, Japan och Danmark för att nämna några. Detta är kontakter föreningen återser, framför allt vid den så kallade Polskmärkesuppdansningen varje år då de internationella gästerna är många.

– Det sprids eftersom människor är intresserade av svensk bygdekultur och polskor. De skaffar sig svenska folkdräkter och lär sig spela fiol och nyckelharpa. Tillsammans blir det liksom ett helt "kit", berättar de.

Intresset för svensk bygdekultur och polskor är stort.

Den svenska tretakten är dessutom helt unik, vilket förmodligen bidrar till det exotiska intrycket.

Medlemmarna kommer från närområdet; Vansbro, Falun, Borlänge, Söderbärke och Ludvika förstås. Det är den enda föreningen i regionen som specialiserat sig på polskor.

Pandemin har satt käppar i hjulen, ännu mer än för andra föreningar.

– Vi har haft digitala kurser, men det kändes konstigt, skrattar Susanne Björck.

Nu under hösten ser de fram emot att arrangera nybörjarkurser i fysisk form igen. Alla är välkomna och man behöver inte ha några förkunskaper. Kurserna annonseras på hemsidan horkensbygdedansare.se och på deras Facebooksida.

Läs en längre version av artikeln på ludvika.se/foreningslivsnytt.

Visar upp stadsnära oasen: "Ger växtkraft"

Mats Fundberg och Vivi Lundegård framför en av odlingslotterna.

Lupinen är ett populärt namn på odlingslotsföreningar i Sverige. En av dem hittar vi på Högberget i Ludvika.

Det fullständiga namnet är Ideella odlingslotsföreningen Knutsbo-Lupinen. I 25 år har man arrenderat mark av kommunen. Föreningen har i sin tur arrende-kontrakt med medlemmarna.

– Jag fick en odlingslott här 1995. Då arrenderade man från kommunen var för sig. Föreningsmänniska som jag är började jag fundera på om man inte skulle kunna samla alla intresserade i en förening, berättar ordföranden Mats Fundberg.

Efter att ha fått tummen upp av de andra odlingslotsinnehavarna och kommunen bildades Knutsbo-Lupinen under ett möte i Folkets hus i december 1997.

– Sedan har det rullat på. Vi har 72 odlingslotter och 60 medlemmar. Några har dubbellotter.

Tankar på att arrendera mer mark har funnits.

– Vi har ett servitut här bredvid om det skulle behövas mer, men har kommit underfund med att det faller ifrån och kommer till medlemmar i jämn takt.

– Är man intresserad är det bara att mejla och berätta lite kort vad man

har tänkt använda lotten till, säger Vivi Lundegård, sekreterare i föreningen.

Arrendeavgiften är tre kronor per kvadratmeter och år. Sedan tillkommer en medlemsavgift på 200 kronor.

– Är man intresserad av odling ska man ha möjlighet att vara med. Det är inte storleken på plånboken som ska avgöra.

Nere vid Knutsbotjärn finns en allmän badplats med brygga och ramp.

För Vivi och Mats har Knutsbo-Lupinen kommit att bli som ett andrum i vardagen och en slags lisa för själen.

– Jag brukar säga att det här är min lilla oas, säger Vivi.

– Det ger växtkraft till både dig och växterna, säger Mats.

Utöver själva odlingen lyfter de fram gemenskapen i föreningen.

– Vi brukar ha sammankomster vid klubbstugan. Då sitter vi här och pratar och har det trevligt.

Någon speciell typ av medlem finns inte.

– Det är blandat både när det kommer till ålder, var man kommer ifrån och vad man har för sysselsättning. Det är roligt.

Den som är intresserad av en odlingslott på Högberget kontaktar föreningen på knutsbolupinen@gmail.com.

Jennie Karlsson och vorstehn Julle i spåret på Grottfallet.

Draghunds-SM i barmark arrangeras på Grottfallet

Andra helgen i oktober blir det drag på Grottfallet. I dubbel bemärkelse. IFK Grängesberg SK står då värd för draghunds-SM i barmark.

Vintern 2013 arrangerade draghundsektionen i IFK Grängesberg SK det svenska mästerskapet i nordisk stil. Den gången avgjordes tävlingarna på snö i grenen pulka lång. Den här gången består underlaget av bark och grus.

– Spåren här är jättebra. Vi behöver fylla i med lite material på ett ställe där det är löst, men annars är det inga problem, säger Jennie Karlsson, som är tävlingsansvarig.

Under tre dagar, 7–9 oktober, kommer det att tävas i grenarna löpning med en hund, cykel med en hund, sparkcykel med en eller två hundar samt vagn med upp till sex hundar.

– Och så har vi en klass för barn. Där är det ingen tävling, utan mer att de ska få prova på sporten.

Att tävlingen arrangeras under hösten

och inte under de varmare sommarmånaderna har sin förklaring i just temperaturen. Enligt regelverket för draghundstävlingar får den vara högst 16 grader. Risken finns annars för värmeslag hos hundarna.

Flera olika hundraser kommer att vara representerade i Grängesberg. Faktum är att alla hundar kan användas som draghundar. Vissa är bättre lämpade och mer populära att tävla med än andra.

– Vanligast är vorsteh, husky och greyster. Men det var faktiskt en tjej som tävlade med en tax när det var SM i Gävle. Så det går, men man kanske inte kan garantera vinst då.

Svenska draghundsportförbundet (SDSF) bildades 1987. Två år senare blev man medlem i Riksidrottsförbundet och på allvar en del av idrottsrörelsen. I dag finns en bit över 100 klubbar och omkring 900 licensierade förare.

Intresset för just barmarkstilen beskrivs av SDFS som ”explosionsartad”. En förklaring är att stora delar av Sverige

har barmark långa tider av året. En annan utrustningen som krävs för att komma i gång med sporten är förhållandevis billig.

– Som med allt beror det på vilken nivå man lägger det på. Ska man ha cyklar, kickbikes och så kan det dra i väg, men en hund och ett par löparskor räcker för att få en bra start.

Jennie Karlsson hoppas på mycket publik under de tre tävlingsdagarna. På området kommer det att finnas servering och försäljning av draghundsutrustning.

Utöver bra och underhållande tävlingar är en förhoppning att locka fler medlemmar till IFK Grängesberg SK.

– I dag är vi 10–15 som håller på med drag. Vi vill gärna bli fler.

Runt 400 starter väntas på Grottfallets skidstadion under de tre SM-dagarna i oktober.

Systrarna Ellen, Freja och Alma Romppainen följde med till lägret på Öland i somras.

Välkomnar fler barnfamiljer till allergianpassade aktiviteter

Nyligen firade Astma- och allergiföreningen i Ludvika/Smedjebacken försenat 50-årsjubileum. Nu hoppas man att fler ska få upp ögonen för föreningen och de aktiviteter man arrangerar.

– Vi har mycket verksamhet för barnfamiljer, berättar ordföranden Christina Johansson Linder.

Pandemin tvingade lokalföreningen, som grundades i Ludvika 1971, att skjuta på 50-årsfirandet. I slutet av augusti kunde man så äntligen bjuda in till firande i bowlinghallen.

– Vi körde diskobowling och bjöd barnen på McDonalds.

Bowlingen är ett av många exempel på de aktiviteter föreningen anordnar. Det alla har gemensamt är att de är anpassade för personer med astma eller andra allergier.

– Vi försöker vara utomhus så mycket som möjligt, men har vi en hel lokal för oss själva kan det fungera att vara

inne också. Förra julen hyrde vi biografen i Ludvika och tittade på film.

Astma- och allergiföreningen i Ludvika/Smedjebacken samlar en bit över 100 medlemmar. Christina Johansson Linder tror att det skulle kunna vara många fler. Utmaningen är att nå ut i informationsbruset.

– De nya som hittar till våra aktiviteter har ofta snubblat över dem eller har någon granne som känner till oss.

Det stora och återkommande arrangemanget är lägret i Köpingsvik på Öland vecka 30 varje sommar. I år var det 29:e året i rad som föreningen ordnade boende och aktiviteter.

– Vi var strax över 70 personer den här gången. Det kostar en liten slant att följa med, men vi försöker täcka så mycket som möjligt med bidrag från olika fonder. En av dagarna bjuder vi alla på inträdet till Ölands djurpark.

Den som vill veta mer eller bli medlem hittar information på Astma- och allergiförbundets hemsida.

Aktuellt

Uppfräschat vindskydd och flera nya grillringar

Den som utforskar miljöerna intill elljusspåret på Biskopsnäset kan hitta mycket spännande.

Som det nyrestaurerade vindskyddet på bilden här intill, vackert beläget i en skogsglänta. Snart får det sällskap av en grillring och nya bänkar. Vindskyddet är det första av tre som kommer att restaureras på "näset".

Materialen till vindskyddet kommer från kommunens egen skog. Virket har skog- och parkavdelningen omsorgsfullt sågat till i sitt sågverk.

Den som är grillsugen kan också besöka Halvars utsiktspunkt, där en ny ring har ställts ut, eller Saxdalen, där Saxdalens IF har fått en ring för valfri placering i byn.

Sedan 2020 har kultur- och samhällsutvecklingsförvaltningen, där fritid och idrott ingår, levererat och fixat till 25 nya grillplatser runt om i kommunen.

Ögonblicket

Evenemang

Vandring: Skifsenslunken

När: 10 september.

Var: Start/mål vid Säfsnäs hembygdsgård i Fredriksberg.

Skytte: SM i dynamiskt korthållsgevär

När: 10–11 september.

Var: Gräsmossens skjutbana, Ludvika.

Löpning: Nåde-Joggen

När: 17 september.

Var: Start/mål vid Blötbergets IP.

Vandring: Gruvtrampen

När: 25 september.

Var: Start i Skattlösberg.

Mål vid Cassels i Grängesberg.

Draghund: SM i barmark

När: 7–9 oktober.

Var: Grottfallet, Grängesberg.

Föreningslivsnytt

Föreningslivsnytt ges ut av Ludvika kommun. Tidningen finns tillgänglig på mötesplatser i kommunen och publiceras digitalt på ludvika.se/foreningslivsnytt.

Ansvarig utgivare: Peter Hoxell

Redaktion: Kommunikatörerna på Ludvika kommun, tfn 0240-867 04, e-post kommunikation@ludvika.se

Kontaktpersoner för förfrågningar

Peter Hoxell
Verksamhetschef
fritid/idrott

Telefon: 0240-862 60
peter.hoxell@ludvika.se

Göran Gullbro
Verksamhetschef
kultur/ungdom

Telefon: 0240-861 54
goran.gullbro@ludvika.se

Susanne Eriksson
Kultursekreterare

Telefon: 0240-863 16
susanne.eriksson@ludvika.se